

Silmatere

Laske lapsukesed
minu juurde tulla!

Nr. 25 ● 1993

ARMASTUSE PÜHA

Kogu pere sõitis maale jõule veetma, sest maal oli ema lapsepõlvkodu. Maal elasid vanaema ja vanaisa, oli ehtne jõulumaaastik lumehangedega ja taeva poole sirutuva metsaga.

Pere väiksemad rõõmustasid, ehkki pisut nagu pelgasid vanaisa. Vanaisa olemises tundus olevat rangust, mida pikk hall habe veelgi enam rõhutas. Poistel ei olnud veel meelest läinud, kuidas vanaisa tõreles, kui nad luba küsimata järve äärde läksid. Vanaisa ähvardas koguni vitsaga ja asi poleks kindlasti piirdunud paljalt ähvardusega, kui ema ei oleks vahele astunud.

Jõulud olid vist küll kahandanud taadi karmust. Ta ei meenutanud vit-salugu ja viis kohe jutu jõulupuule, mille ta olevat juba metsast valmis vaadanud. Vanaisa arvates pidid poisid tingimata jõulupuud toomises osalema.

Terav kirves võttis puukese paari nähviga maha, jäi see vaid koju tirida. Poisid said ametiga suurepäraselt hakkama.

Kodus pandi poisid kuuske ehitama, aga vanaisa sulgus tagakambrisse. Esiotsa unustati vanataat. Aga kui

ehitistööga valmis saadi, meenus taat jälle.

„Miks vana seal tagakambris täiesti ükski on?“ kerkis küsimus.

„Taat ei ole seal ükski. Ta kõneleb Jumalaga,“ vastas memm. Vanaema püüdis selgitada, mis jutuajamine seal toimub. Vanaisa pidi õhtul jõuluevangeeliumi lugema, kuid ta ei tahtnud seda ettevalmistamatult teha. Tema arvates pidi evangeeliumile ihu ja hingega sisse elama.

Poisid kuulasid, silmad suured. Nad hakkasid jälle pelgama. Kuuse hankimise juures oli vanaisa olnud täiesti tavaline, naljatanud, naernud ja rääkinud lustakaid lugusid. Polnud vähimatki põhjust teda siis karta. Aga nüüd, nüüd kõneles vanaisa Jumalaga. Nüüd puges kartus taas hinge. Vennakesed ei maininud hirmu mitte poole sõnagagi, kuid jäid seletamatult vagusaiks. Ema askeldas kõõgis ja temalt ei tasunud kaitset oodata. Kodu asus kaugel linnas, ja sinna ei oleks ka parema tahtmise korral põgeneda saanud.

Hämarus. Vanaisa tuli kambrist välja ja läks koos poiste ja isaga sauna. Vanaisa vaikis. Isa ka. Pidi kohe mitu-mitu korda kramplikult neelata, et kurku tõusnud hirmutomp kaoks.

Pärast sauna sulgus vanaisa taas kambrisse. Ema ja vanaema katsid jõululauda. Nad said valmis ja vanaema läks ning koputas kambri uksele.

Vanaisa väljus aeglaselt ja vääri-

kal sammul, Piibel kaenas. Ta läks temale määratud kohale ja avas Piibli. Ei, ta ei hakanud lugema. Ta vaatas, kas kõik istuvad vagusi ja kas keegi ei nihele. Rahule jäänud, alustas ta lugemist.

Taadi hääl viis jõuluevangeeliumi igasse tare soppi. Künlatulede valgus tundus taadi hääl mõjukas ja võimas. Poisid ei saanud enne silmi ära pöörata, kui vanaisa oli lõpetanud. Ja ega see siiski kerge olnud, taadi pühalik näoilme ja range joonega habe lausa lummasid.

„Noh, poisid, kas oskate ütelda, mis on jõuluevangeeliumis kõige olulisem?“ küsis vanaisa.

Vastust ei tulnud. Poisid istusid hiirvagusi. Nad ei teadnud vastust, nad kartsid.

„See on armastus, kõige tähtsam osa meie usus ja elus. On oluline osata armastada nii nagu Jumal meid armastab. Tulge siia.“

Poisid tõusid pikkamisi ja läksid taadi juurde. Taat tõstis nad põvedele ja vaatas neile kordamööda silma.

„Mis teist tulevikus saab, ma ei tea. Uhte ma ütlen — armastage inimesi, armastage Jumalat, armastage kõike loodut. Armastage, sest armastus on ülim.“

Poistele tundus, et vanaisast õhus seletamatut soojust. Hirm hajus nagu lumi päikese käes. Nad mõistsid, et vanaisa armastab neid ja — nemad vanaisa. Väiksemad käed põimusid vana mehe kortsulise kaela ümber. Olid jõulud.

PIIBLISALM

TEMA NIMI PEAB OLEMA JOHANNES

Ükskord ammu elas Juudamaal Sakariase nimeline mees. Tema ja ta naine Eliisabet olid juba vanad.

Kõik inimesed tundsid Sakariast. Ta oli preestriks suures templis. See oli väga eriline töö.

Sakarias oli Pühakirjast lugenud, kuidas Jumal Aabrahamiga ja Saamueliga kõneles. Sakarias ja ta naine Eliisabet teadsid seda, kuidas Saara — Aabrahami naine — üheksakümne aastaselt poja sai. Nad teadsid ka, kuidas Hanna oli Jumalalt last palunud ja siis Temalt Saamueli kingiks saanud.

Eliisabetil ja Sakariasel ei olnud lapsi. See oli neile suureks mureks. Nad olid sellest mitmeid kordi Jumalale rääkinud.

Preestrid teenisid kordamööda templi väga pühas paigas. Ühel

päeval jõudis kätte Sakariase kord.

Sel ajal, kui ta sees kullatud altari suitsutusohvrit korraldas, seisis rahvas väljas templiõuel ja palus Jumalat. Kõik oli nii, nagu alati. Ent templis sees toimus midagi eriskummalist.

Äkki seisis altari kõrval Jumala ingel. Midagi niisugust polnud Sakarias kunagi varem näinud. Teda valdas hirm.

Ingel aga ütles: „Ära karda, Sakarias! Jumal on kuulnud su palveid. Te Eliisabetiga saate poja ja panete talle nimeks Johannes. Ta toob palju rõõmu teile ja kogu rahvale. Inimesed kuuluvad tema õpetusi ja pöörduvad tagasi oma Jumala juurde.”

„Kuidas saan ma seda uskuda? Me oleme ju mõlemad vanad —

Eliisabet ja mina!” oli Sakarias üllatunud. Ent ingel ütles: „Mina olen peaingel Gabriel, kõige tähtsam ingel Jumala juures. Kuidas sa võid minus kahelda? Nüüd kaotad sa kõnevõime ega suuda ütelda ainsatki sõna seni, kuni veendud, et ma tõtt rääkisin.”

Sakarias oli jäänud templi pühasse paika väga kauaks. Rahvas õuel muutus rahutuks — midagi erilist pidi olema juhtunud.

Kui Sakarias lõpuks tuli, ei saanud ta rääkida. Kätega vehkides püüdis ta seletada, et oli kohtunud Jumala ingluga.

Mõne aja pärast märkas Eliisabet, et ta kannab endas last. „Kuidas saab see võimalik olla?” mõtles Eliisabet ja taipas: „Küllap on Jumal näinud mu igatsust ja kuulnud mu palveid.”

Aeg möödus. Ühel päeval tuli Eliisabetile külla tema noor sugulane, kelle nimi oli Maarja. Ka Maarja ootas last. Mõlemad imestasid selle üle, mis nendega oli juhtunud. Eliisabet jutustas Maarjale, kuidas ingel oli templis Sakariasega rääkinud ja Maarja kõneles, et temagi oli kohtunud peaingel Gabrieliga. Kuid Maarjal oli jutustada midagi veel enamat. Jumala saadik oli talle lubanud, et temast saab Maaailma Päästja ema.

Päevad läksid. Paari kuu pärast pöördus Maarja taas oma koju.

Siis sündis Sakariasele ja Eliisabetile poeg. Sugulased kogunesid kokku, et sel puhul õnnitleda. Nad pidasid enesestmõistetavaks, et ilmakodaniku nimeks pannakse isa järgi Sakarias. Ent Eliisabet ütles: „Ei, tema nimeks saab hoopis Johannes.”

„Kuidas nii?” olid sugulased-sõbrad hämmastunud. „Perekonna esimene poeg peab saama isa nime. Nii on ammusest aegadest kombeks.”

Siis palus Sakarias tahvlit, et sellele oma arvamus kirjutada. Külalised jälgisid teda pingsalt ja olid kindlad, et preester järgib vanu traditsioone. Kuid Sakarias kirjutas nii, et kõik võisid näha: **TEMA NIMI ON JOHANNES.**

Ja äkki — äkki sai Sakarias jälle rääkida. Ta suutis oma sõnadega Jumalat tänada ja ülistada. Kõik, kes kuulsid Sakariast taas kõnelema, olid imestunud ja küsisid üksteiselt: „Mis küll saab sellest lapsest?”

Aga poiss kasvas suureks ja jutustas oma rahvale Maaailma Vabastaja peatsest tulekust. Inimesed uskusid teda ja lasksid end ristida.

Ühel päeval ristis Johannes jões Jumala Poega Jeesust ja rahvas hakkas teda kutsuma Ristija Johanneseks.

Ristija Johannesest võid sa lugeda Luuka evangeeliumi esimesest peatükist.

VILISTAJA

Kapten O'Brien astus lennujaama hoonest välja. Lend Pariisist Bukaresti kulges häireteta tihedast lumesajust hoolimata. Jäine jõulukuu tuul löikas nüüd läbi riiete ja nii väga tahtnuks jõuda hotellitoa soojusesse.

Mees kiirustas edasi. Ta sattus tehasesst koju ruttavate tööliste summa. Tänavakäraga segunesid rumeenia- ja itaaliakeelsed jutukatked. O'Brien kuulatas — kas ei kosta ehk inglisekeelset kõnet. Asjatu lootus!

Üksindustunne rullus temast üle. Küll oleks tahtnud kellegagi koduses keeles rääkida...

Kahe päeva pärast on ta taas Chicagos ja peab koos perega jõulupühi. Siin, võõrsil tuli selline nukrus peale, nagu kuluks kodustega kohtumiseni veel aastaid.

Tänavanurgal foori tulede vahetumist oodates kuulis ta äkki tuttavat viisi. Kapten seisatas. Viis kordus, viis tõusis kõrgele üle linnamelu. Selgelt ja häirimatult vilistas keegi vana tuntud laulu. Seda laulu oli O'Brien poisina kirikus küllalt laulnud: „Üks kindel linn ja varjupaik...”

Keegi selle rahva hulgas usub Jumalasse! Hetke kaalutlenud, sukeldus O'Brien inimmassi ja püüdis hoida suunda vilistaja poole.

Hääl tundus eemalduvat. O'Brien muutis suunda. Õnneks meloodia ei katkenud. Kes ta on — vilistaja?

Käes! Lühikest kasvu rässakas rumeenlane. Teadagi, tehase tööline. Flanellsärgi peal kandis ta sooja jopet, peas kõrget karvamütssi. Käte otsas tiris mees mahukat toidukotti.

Kõhklematult sirutas O'Brien käe ja puudutas meest õlast. Rumeenlane pöördus ja silmitses kaptenit üllatunult.

O'Brien tundis end äkki väga täbaralt. No mis häda oli tal rahva hulka tormata, tundmatut jälitada — ja nüüd? Paljugi, mis, et võõras vilistas tuttavat meloodiat!

O'Brien pöördus kohmetunult minekule. Teda peatas võõra mehe lahke hääletoon, kui too midagi rumeenia keeles küsis.

Kapten tõmbas sügavalt hinge. Ta osutas esiteks endale, siis mehele, siis üles taeva poole ja hakkas laulma: „Üks kindel linn ja varjupaik...”

Lai naeratus vajus üle rumeenlase näo. Ta haaras O'Brieni õlgadest, tagus talle selga ja suudles mõlemale põsele. Käsi ikka veel ümber tema hoides osutas ta endale ja ütles esimese arusaadava sõna: „Rudolf!”

Rudolf hakkas meremeest läbi rahvahulgaga tirima, ise kogu aeg midagi kirglikult selletades. Lõpuks pääsesid nad väheldasele kõrvaltänavale, linnakära jäi seljataha maha.

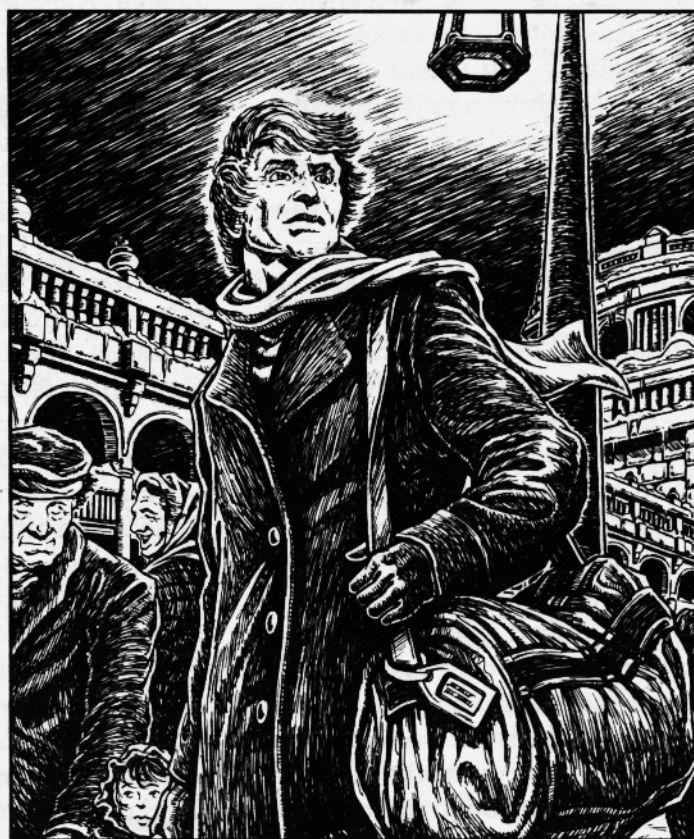
Kõrged õlgkatustega majad ääristasid möödunud aegade pärandina tänava mõlemat külge. Rudolf sisenes ühest uksest ja jäi seda O'Brieni ees lahti hoidma.

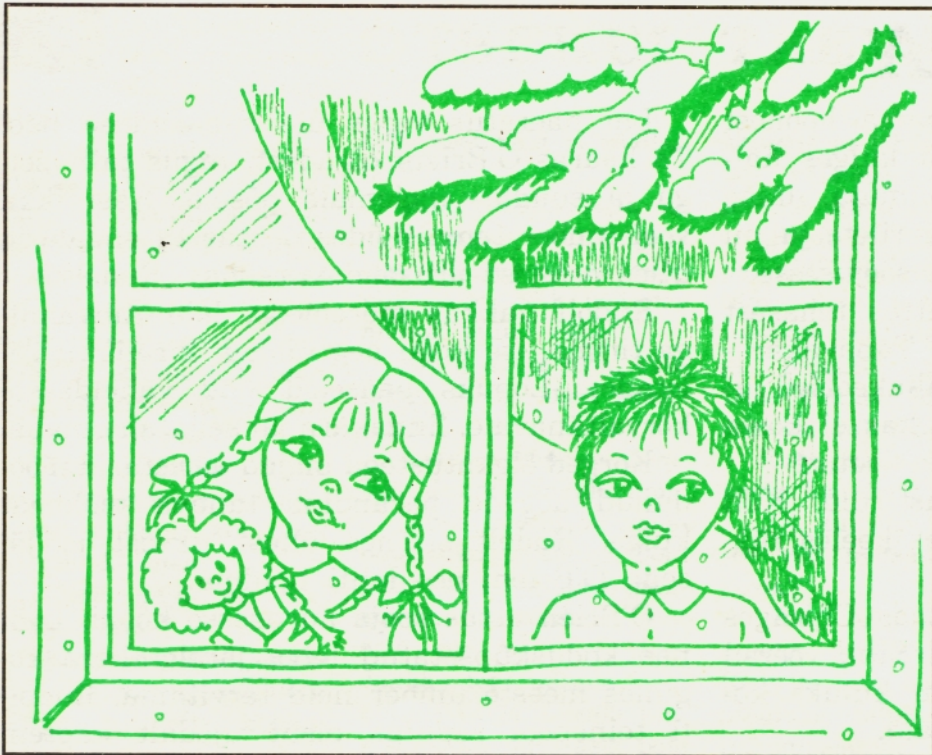
O'Brien astus sooja aurusesse kööki. Lõhnas kodusküpsetatud leiva järele. Pere kogunes meeste ümber neid tervitama. Rudolfi teinepool raputas pisut ujedalt kapteni kätt ja kattis laua äärde veel ühe koha.

Nad istusid ümber laua ja võtsid üksteisel kätest kinni. Rudolf langetas pea ja luges söögipalve. Kui ta lõpetas, noogutas ta vastleitud sõbrale ja ka O'Brien tänas Loojat toidu eest.

Ei. Mitte ainult toidu eest! Ta tänas kaitse ja sõpruse eest, ta tänas Jumalat armastuse eest, mis on suuteline inimesi ühte liitma.

JANELLE SWANSON

Jõulud

Õhtu tundus tumesinisena. Suured õrnad lumehelbed langesid taevast alla. Tänavalaterna valguses löid nad lausa särama. Maa oli valge, aiapostid seisid nagu hallid mehikesed oma pehmetes lumemütsides. Hangede vahel kükitasid peidus sinised õhtuvarjud. Kaugelt üle linna kostsid kirikukellad. Oli aasta viimane kuu, oli jõulukuu ja jõuluõhtu.

Tubades hõljus kuuse ja piparkookide lõhn. Kui mina väike olin, ei räägitud raadios veel ühtki sõna jõuludest. Ka Jeesusest ega sõimest mitte. Seepärast kruttisime vennaga raadionuppu niikaua, kuni kõlama hakkasid soomekeelsed jõululaulud.

Istusime lauda. Õhtusöögi lõpuks toodi lauale mandariinid. Neid sai väga harva, kuid nüüd nägin pisikesi mandariinipäikesid palju-palju. Terve kausitäis!

Peale õhtusööki süütas isa kuusel valged küünlad. Tuba sai täis mahedat sooja valgust. Küünalde vahel kuusepuul rippusid igasugused ehted: seened, päkapikud, käbid, värvilised pallid. Ehted olid peaaegu kõik paksust

värvilisest klaasist. Kui mõni kogemata maha kukkus, ei läinudki nii kergesti katki kui praeguse aja nääriehted.

Imetlesime just kuusepuud, kui äkki kuulsime tugevat koputust köögiuksele. Tahtsin peitu pugada. Kartsin hirmsasti. Teadsin, et koputab kindlasti TEMA, see salapärane võõras ja habemega mees. Salm ja laul olid küll hästi peas, kuid ikkagi kartsin. Kas TA tuleb nüüd tuppa? Tahtsin TEDA kangesti näha. Samas ei tahtnud ka... Uks tõmmatigi lahti, kuid ma ei näinud midagi, sest köök oli pime. Kuulsin mingit mütsu ja TEMA häält: „Mul on väga kiire. Nägemiseni, nägemiseni...” Siis tõmmati vist uks kinni ja sammud läksid trepist alla.

Suured inimesed ei kartnud üldse! Olid ainult imelikku kavalat nagu ja vanaema läks hoopis tähtsa ilmega kööki asja uurima.

„Irene! Rein! Tulge siia! Jõuluvana on teile midagi toonud.”

Kutsusime oma vanaema Mummiks. Mummi oligi köögiukse eest leidnud mõned kingitused. Kõigi pilku püüdis üks suur karp.

Kellele see küll võis olla?

Mummi veeris pikalt: „I-RE-NE-LE.”

See suur karp minule? Mu süda löi nii kiiresti, et arvasin südame asemel rinnus olevat käekella. Lugesin salmi ja laulsin ka. Ema aitas karbi ümbert paela lahti harutada.

Karbist leidsin suure nuku, kelle silmad käisid kinni-lahti. Olin üliväga õnnelik! Võtsin oma uue nuku sülle ja... äkki tegi ta „Mamma!” Oi, kuidas ma ehmuksin!

Tänapäeval on selliseid nukke väga palju, kuid siis kui mina väike tüdruk olin, kohtas sõnu ütlevaid ja silmi pilgutavaid nukke veel üsna vähe.

Nuku punase mütsi alt paistsid pruunid siidised juuksed. Lillal seelikul olid punased kandid ja punased traksid. Seljas kandis nukupreili veel valget puhvkäisega pluusi, jalas sokke ja punaseid nahast susse, mis käisid pealt peenikeste paeltega kinni. Nuku keha oli seest vatti täis. Nägu, käed ja jalad aga kõvast kivisest materjalist — vist kipsist.

Võib-olla on sinugi emal alles mõni vana nukk? Küsi, milliste nukkudega tema mängis.

Suures elevuses ja saginas märkas ema järsku, et küünlad on üsna lühikeseks põlenud.

„Lapsed, aeg on magama minna! Oletegi juba väsinud.”

Kustutasime kuusepuul küünlad ja tegime kõik koos õhtupalve. Tänašime Taevaisa ilusa päeva eest, selle eest, et olime terved, selle eest, et Jeesus meid hoiab ja armastab. Palusime, et ta hoiaks meid öösel ja annaks andeks kõik, mis päeval oli pahasti või valesti tehtud. Mina palvetasin tasakesi ka oma uue nuku eest, et ta öösel kogemata maha ei kukuks ega nina katki ei lööks.

Kui juba öösärgis olin, jooksin veel ruttu akna juurde. Vaatasin õue. Ei tea, kuhupoole SEE läks, kes kingitusi ja mulle suure nuku tõi? Lumehelbed aga langesid ja langesid. Ühtki jälge polnud lumisel teerajal näha.

IRENE VARI

Tilks! Vaikus. Tilks! Vaikus. Koopas võimutsevad rõskus ja kõle pimedus. Laekivide vahelt immitsev vesi variseb piiskadena põrandale ja valgub tagaseina ääres läiklevaks loiguks. Taskulambi valgusvihk toob esile konarusi laes, orvasid seintes, eendeid ning pea alaspidi taliuinakuks suikunud nahkhiiri.

Nahkhiirte aastaring on taas täis. Suve jooksul peale sirgunud põlvkond tukastab siin-samas ühes vanadega. Paraku — mitte kõiki möödunud aastal talvitunuid ei näe me ei siin ega mujal, neid pole enam olemas.

Selle aasta pulmalauludki on lauldud ja emanahkhiirte keha varjab endas suurt saladust — uut elu, mis tärkab koos kevadega.

Toetun sefnast välja ulatuva kivinuki vastu ja kustutan lambi. Kohemaid sulgub pimedus mu ümber. Mü kaaslasteks jäävad vaikus, vee tilkumine ja iseenda vere tuikamise kahin kõrvades.

Pimedus sigitab mõtteid elust ja surmast, surmast muidugi rohkem. Siin, vaikuse riigis tundub kõik selgem ja tervem ja tajutavam. Meenub Püha Raamatu — Piibli ja moodsa maailmavaate vastuolu neis küsimustes. Vana Tark Raamat räägib sellest, et elu lakkamisel lahutub keha — ka inimese keha — alg-koostisosadeks ning läheb üldises aineringluses taas kasutusele, et väljaspool keha ei ole teadvust, ei ole ringi luusivaid surnute hingi, ei ole taaskehastumisi ega mäletamist „eelmisest elust“. Samas hoiatab Piibel petise eest — Jumala vastase ja inimese vihkaja eest, kes poolehoidu või tähelepanu võitmiseks lavastab kergeusklikele „kohtumisi surnud omastega“ kes esineb salapärase ehk jõhkra kummitusena, kauge kosmosetsivilisatsiooni saadikuna või isegi Jumala enda esindajana. Jumala Sõnal on see omadus, et ta aitab suurpetturit õigel ajal avastada. Enamgi — Jumala Sõna annab kindlus- ja kaitstusetunde neile, kes kaitset soovivad.

Mõtted teevad korraga käänaku, mu mälust hakkavad otsekui videolindil läbi jooksma loetud raamatud ja tähelepanekud sellest.

KUIDAS LOOMAD RÄÄGIVAD

Kas nad siis tõepoolest räägivad? Jah ja ei, sest loomade häälitsused ei ole võrreldavad inimkõnega. Need kaks on sedavõrd erilaadsed nähtused. Aga tõsi on, et olendite maailmas toimub innukas liigisisene ja liikidevaheline suhtlemine. Mõni vast ütleb: „Ah, loomad on loomad, mis asju neil ajada on?“ On siiski. Ja kõik asjad saavad aetud ka ning looduseuurijatel ei jää üle muud, kui imestusest suuri silmi teha.

Loomaliigiti on suhtlemise viisid erinevad. Delfiinid näiteks kasutavad ülekaalukalt helikeelt, sipelgad puute-lõhna-maitsekeelt. Tavaliselt kasutataksegi erinevate „keelte“ õnnestunud kombinatsioone.

Põnevamaid keeli on andamikeel, kingituste keel, kui nii võiks ütelda. Väärub märkimist, et enamasti ei ole need kingitused praktilist laadi, söömiseks või veel millekski kasutavad. Ei sinnapoolegi! Otsustage ise: kingituseks tuuakse valitud kivikesi, rohututte, vetikaid, teokarpe, sulgi, lilli, puuvilju (mitte söömiseks), klaasikilde, madude kesti, sillerdavais toonides putukatiibu, elusaid jaanimardikaid, nõo, prille, kullassepa- ehk juveelitooteid (kui õnnestub inimeste tagant näpata), laste lelusid ja kirevaid riidelappe-ribasid. See pole kaugeltki kõik. Austraalia lehtlindude „kunstikogudest“ on leitud silma proteesklaassilm, kohvitassid ühes väikeses kohvikannuga, hambahari ning nuge-kahvlid. Aedniklind rajab oma manguonni ette muruplatši, mille ääristab samblatriibuga. Platsile aga toob ta lilli, marju ja ilusaid kivikesi. Närbunud lilled asendab hoolikas peremees iga päev värsketega.

Andamikeel ei ole inimestelegi võõras, niisamuti puutekeel. Lilledel-kingitustel ja kallistustel on ka inimsuhetes oma kaalukas osa.

Puutekeel on loomariigis mõistetavamaid ja kasutatavamaid. Sipelgate lõhna-maitsekeelele annab õige jume just puutekeel. Puutekeelele ei saa läbi ei suurimetajad ega pisemad olesed, ka kalad ja kahepaiksed.

Olete kuulnud politseikoertest? Jahikoertest? Päästekoertest? Gaa-siavariikoertest? Asjatundjate hinnanguil on koerte haistmine mõne lõhna suhtes miljon korda tundlikum inimeste omast. Arge siis kurjustage koertega, kui nad kõikjal kõike nuhutada püüavad ja omaltki poolt „kirjakesi“ maha jätavad.

Vetevalla parimaks lõhnatundjaks peetakse angerjat. Liblikate lõhnaeritamise võimed on lausa muinasjutulised. Kuivamaa-asukad kasutavad peaaegu eranditeta lõhnakeelt. Lõhnasignaalist veel niipalju — on olemas isegi hirmu lõhn.

Helikeele kasutajad ei jää leidlikkuse poolest teistele alla: lõgismadu keerutab saba otsas erilist kõristit, gorilla ja šimpans taovad rusikatega vastu kummi tõmmatud rinda. Mõned suurimetajad lõgistavad hambaid. Linnud laksutavad tiibu ja nokkasid. Rohutirtsud nühivad täkiliste servadega tagajalgu tiivaserva vastu, mesilased oskavad tiivapirina abil olulisi teateid edasi anda. Konnad pungitavad kurgualust või põskedetaaguseid põisi ning lasevad kuuldavale imearmsaid krooksatusi. Võluvad kalakesed — merihõbud klõbistavad soomustega, siilik- ja kerakalad krigistavad nokataolisi lõugu, vaalad piuksuvad hingamisava abil.

Oeh, kas sai kõik üles loetud? Oi ei. Looduse suures majapidamises on kasutusel värvikeel, valguskeel, pooksikeel, liigutuste keel. Igaüks nendest väärriks lausa eraldi raamatut. Minu paberipoojen aga saab kohe-kohe täis. Soovin teile toredat jõuluvahetust ja uusi avastusi.

Onu K. E.

Kas teil lugemise tarvis ka aega jääb? Kui jääb, ja kui loodus mingil määral teile huvi pakub, võiksite valida midagi siit:

A. H. Tammsaare „Meie rebane, R. Roht „Jutte loomadest“

J. Rannap „Kasulaps“, „Pöder, kes käis varvastel“

F. Jüssi „Rebasetund“, „Jäälõhkuja“, H. Jõgisalu „Kärp“

A. Mälk „Jutte lindudest“, N. Plavilštšikov „Tark loodus“

J. Dimitrijevi Tere, orav. Kuidas elad, krokodill?“

J. Tšernov „Frami ustav süda“, K. Jossifov „Imekompassid“

V. Masing ja L. Poots „Tuhat tutvust tundra korbni“

E. Seton—Thompson „Lugusid loomadest“, R. Moric „Jahipaunast“

I. Akimuškin „Ka krokodillil on sõpru“, J. Halifman „Kimalased“

D. R. Griffin „Kaja inimeste ja loomade elust“

N. Tinbergen „Loomade käitumine“, „Uudishimulikud looduseuurijad“

J. C. Lilly „Inimene ja delfiin“, J. Halifman „Mesilased, sipelgad, termiidid“

G. Durrell „Joobnud mets. Sahisev maa“, „Minu pere ja muud loomad“, „Loomaaed pagasis. Parema varblane pihus...“, „Loomaaed saarel“

J.-M. Elsing „Loomaparadiis Aafrikas“, G. Uspenski „Kaitsealustes põlismetsades“, J. Iljinski „Mürkmadude jahil“

R. R. Ward „Bioloogiline kell“, B. ja M. Grzimek „Serengetti ei tohi surra“

C. R. Jakobson „Lugemisraamat loodusest“, R. Sirge „Väike, aga tubli“, Sari „Pääsuke“, ajakirjad „Eesti Loodus“ ja „Horisont“

Tegin selle loendi puht mälu järgi, kindlasti on teie isadel-ema- del või bioloogiaõpetajal omapoolseid soovitusi. Head lugemist!

Siin lasteraadio. Tere päevast, väikesed sõbrad! Algab saade teile."

Kirsti kuulas suure huviga. Lastesaade oli alati nii vahva, selles ei räägitud murelikest asjadest, vahest ainult sügisel, kui hoiatati õrnale jääle mineku eest. Kirsti mõistis, et ohust lihtsalt peab rääkima. Mida sealt siis seekord tuleb?

"Täna läheme külla ühte kaugesse maamajakesse. Juhani, kui pikk on teie koolitee?"

"Mina küll ei tea, Jaakko teab."

"Kas sina oled Jaakko?" jätkas raadiotädi. "Palju teil siis koolini maad on?"

"Kaheksa kilomeetrit, tükk aega tuleb astuda."

Kirsti kuulas ja mõtles, kui mõnusalt lühike on tema koolitee. Selle poolest on tal küll kerge koolis käia. Jutt raadios läks aga omasoodu edasi.

Kirsti sai teada, et Juhani ja Jaako kodus on ühtekokku viis last. Laste isa on surnud ja nii peab ema üksi laste kasvatamise ja toidupoolise muretsemisega hakkama saama. Kirsti kuulis, et kartuli sai pere oma põllulapilt ja et leibagi jagus, ent sugugi mitte võid igale leivakäärule.

"Ema," ütles Kirsti äkki, "ma ju tohin oma teenitud rahaga teha mida tahan? Ma ostan

OTSEKUI TAEVAST

selle eest võid ja saadan neile."

"Kuid, kulla laps, sa ei tea nende aadressigi ja ega seda rahagi ole teabmis palju. Ehk mõtleme midagi muud välja?"

"Oota nüüd, ema, kuu-lame, mida edasi räägitakse."

Raadios kõneles parajasti Juhani-Jaakko ema.

"Meie lapsed on vähenõudlikud ja tublid. Nad püüavad ise endale mänguasju meisterdada, sest osta me neid ei jõua. Jaakko tegi minule isegi puulusika ja Liisale pingikese. Ja ühte asja pole neile kunagi vaja kaks korda ütelda. Küllap nad mõistavad, et vajan abi ja üritavad toeks olla."

"Kuidas te küll kõik sellesse ühte toakesse elama mahute?" küsis raadiotädi.

"Noh, kuidagi ikka," vastas ema. "Talvel on kitsavõitu, kuid suvel on lapsed päevad läbi õues — küll marjul, küll pähkleid korjamas, küll muud toimetamas."

"Kas ka sina käid marjul?" küsis reporter pere kõige pisemalt, Ristolt.

"Muidugi," vastas poiss, "kuid mina mängin seal vaid pilli."

"Pilli? Miks sa seda teed?"

"Et teised metsas liiga

kaugele ei läheks," selgitas väikemees. "Vaata, milline pill mul on."

"Pajupill! Päris ehtne pajupill!" hüüatas raadiotädi. "Kas teie, lapsed raadiote ees, olete kunagi pajupilli puhunud? Lase kuulda, Risto, kuidas see sul kõlab!"

Risto puhus ja raadiost kostis lustakaid trillereid.

"Oi, kui ilus. Kuid ega see vist metsas kaugele kosta?"

"Jah, eriti kui tuul puudes kohistab," ütles Risto ja lisas ootamatult: "Jõuluks tahaksin väga mängupasunat."

"Siis on paras aeg Jõulumaale teade saata. Ehk on neil seal mõni pasun sinu jaoks. Peaks ka sinu aadressi teada andma, muidu võib pasun vaalesse kohta sattuda."

Nüüd hakkas Kirstil paberi-pliiatsi otsimisega kiire. Ta tahtis ilmingimata väikese Risto aadressi saada — just seda ta oligi oodanud.

Hetke pärast küsis ema: "Mõtled sa tõepoolest Ristole pasuna saata?"

"Jah, ja kui raha jätkub, saadan veel muudki," oli Kirsti otsustav.

Ema arvas, et tütre in-nukus vaibub pea. Suur aga oli ta üllatus, kui ta kord jõulude eel Kirstit kingitusi suurde kasti pakkimas nägi.

"Ma ei teadnudki, et sul nii palju raha oli," imestas ema. "Siin on ju päris mitu pakki."

"Pasun on kõige ülemises," ütles Kristi. "Ega ma kõike ise ostnudki. Osa on meie klassi tüdrukutel. Igale lapsele on kingitus ja Ristole koguni kaks."

Jõuluõhtul ootasid Jaakko, Juhani, Risto ja

nende õed Liisa ja Elvi oma ema koju. Ema ei olnud veel postkontorist tagasi jõudnud.

Laste kõhud olid juba üsna tühjad, ometi otsustati, et ilma emata lauda ei istuta. Väiksemad surusid ninakesi vastu aknaklaasi ja jälgisid ping-salt eemal mustendavat metsatukka. Just sealt pidi ema kõigepealt nähtavale ilmuma.

Lõpuks ometi! Ema tuleb! Jaakko ja Juhani rutatasid talle vastu.

Lapsed oleksid tahtnud kohe näha, mida ema kaasa tõi, kuid ema arvas, et kõigepealt tuleb kõhud täis süüa.

Lõpuks jõudis kätte pakkide avamise aeg. Suur oli kõigi rõõm ja üllatus kui igaühele jätkus kohe mitu kingitust. Risto rõõmuhüüd käis teistest üle:

"Pasun! Pasun! Minu oma pasun! Vaadake ometi! Ja ta puhus nii kõvasti kui jaksas.

No oli vast alles hääl!

"Metsas võid puhuda, palju tahad, kuid nüüd säästa meie kõrvu," manitses ema naeruga pooleks, ent ta sõnad uppusid üleüldisesse lärmi.

"Nüüd ei eksi küll keegi metsas ära," oli Risto kindel.

"Ära vaid nii kõvasti puhu, et marjad varre otsast maha varisevad," naeris Jaakko.

"See kõik tuli otsekui taevast," ütles ema. "Tae-vane Isa on teile tasunud selle, et olete olnud tublid ja abivalmis. Õnista-gu Ta neid, kes oma kingitustega meid — täiesti võõraid inimesi — meeles pidasid."

"Kas tohin täna pasuna kaissu võtta?" uuris Risto.

Mis sa arvad, mida ema vastas?

AARNE UNHOLA

KAKS NUKKU

Kelly hoidis erutusest hinge kinni kui avas suurt punast värvilise paelaga kaunistatud pakki.

„Oi, just see, mida ma soovisin!” hüüatas ta. „Kui imearmas! Suur-suur aitäh, ema! Sellist nukku ma tahtsingi jõuludeks saada.”

„Palun, kallis, ja — häid jõulupühi!” naeratas ema.

„Kelly, ava nüüd see siin,” ütles isa ja ulatas tütrele teise paki. „See on vanaemalt.”

Kelly harutas paela lahti ja rebis kannatamatult paberi ümbert.

„Ooh, ma ei usu oma silmi — vaadake! Teine nukki!” Ta tõstis nuku kõrgele ja keerutas sellega üle toa.

Ema naeris. „Mulle tundub, et peaksin edas-

pidi paremini vanaemaga oma sisseoste kooskõlastama,” ütles ta ja ruttas kööki jõuluõhtusööki valmis seadma. Kelly püüdis ema aidata kuid ega tast suurt kasu polnud. Tüdruk oli selleks liiga erutatud. Ta mõtted keerlesid rohkem kahe uhiuue nuku kui söögitegemise ümber.

„Kuule, ema, mu nukud võivad öed olla!”

„Jah, kullake. Mine parem tuppa nendega mängima. Ma saan kohe valmis ja siis hakkame sööma.”

Isa kuulas parasjagu raadiost jõulumuusikat, kui tulid uudised.

„Kuulge, just praegu öeldi raadiost, et Wilsonite maja põles eelmisel ööl maha,” hõikas ta hetk hiljem.

Kelly vaatas emale otsa.

„Kui kohutav! Kas Nancy ja ta õdedega on kõik korras?”

„Jah, Kelly. Nendega on kõik hästi ja nende isa ja emaga ka, kuid maja ja kõik asjad selles on täielikult hävinud. Ise-

gi nende jõulukingid.”

„Kui kurb,” ohkas Kelly.

„Me peaksime neid kuidagi aitama,” arvas ema.

Jõulusöök ei maitse- nud nii hästi kui Kelly oli lootnud. Ta muretses Nancy ja ta õdede pärast.

Peale sööki ja nõude- pesu läks Kelly tuppa ja asetask nukud kõrvuti voodile. Ta laskus põlvili nende ette põrandale ja vaatas neid vaikides.

„Nad on mõlemad kenad,” ütles ta siis emale. „Ma ei tea, kumb mulle rohkem meeldib.”

„Sa ei peagi ühte teisele eelistama. Nad on ju mõlemad sinu omad.”

„Seda küll,” vastas Kelly, „kuid ma tahan ühe Nancy kinkida. Ma soovin, et ka temal oleksid ilusad jõulud.”

„See on sinust küll kena,” ütles ema. „Sa võiksid ehk heledate juustega nuku endale jätta. Sinu juuksed on ju ka heledad. Ja see pruunide juustega nukki anna Nancy. Tema on ju tumedapäine.”

„See on hea mõte. Ma arvan, me võiksime kohe minna ja Nancy nuku ära viia,” arvas Kelly.

Wilsonid olid jäänud naabrite juurde kuni leivad uue kodu. Kellyt ja ta vanemaid nähes olid nad väga rõõmsad.

„Nancy, mul on väga kahju selle õnnetuse pärast,” ütles Kelly. „Aga ma toin sulle jõulukingituse. Ma loodan, et see meeldib sulle.”

Kelly ulatas paki sõbratarile ja Nancy harutas selle lahti.

„Oi, kui ilus! Ja tal on samasugused pruunid juuksed nagu minul.” Ta kallistas nukku kõvasti ja teatas: „Ma panen talle nimeks Kelly.”

„Ma olen väga rõõmus, et see sulle meeldib,” oli ka Kelly õnnelik. „Ma lihtsalt ei kujuta ette jõuluid ilma ühegi kingita.”

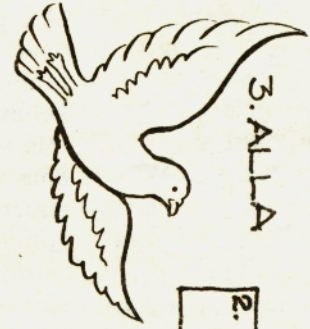
Koduteel ütles isa Kellyle: „Mul on hea meel, et sa omakasupüüdmatu ja lahke oled. Ma usun, et ka Jeesusel on sinu üle hea meel.”

„Viimases piiblitunnis õppisime, et õnnelik on see, kes annab. Nüüd saan palju paremini aru, mida see tähendab,” vastas Kelly oma nukku kõvasti vastu rinda surudes. „Aitäh, Jeesus, et andsid mulle kaks nukku. Jagamine tegi mind õnnelikuks.”

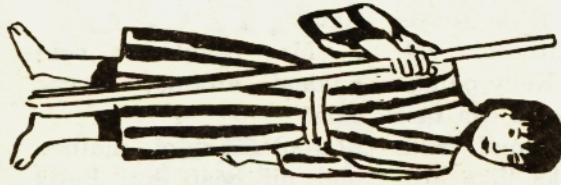
TOREDAID JÕULUPÜHI
JA KAUNIST
AASTAVAHETUST

SOOVIB :

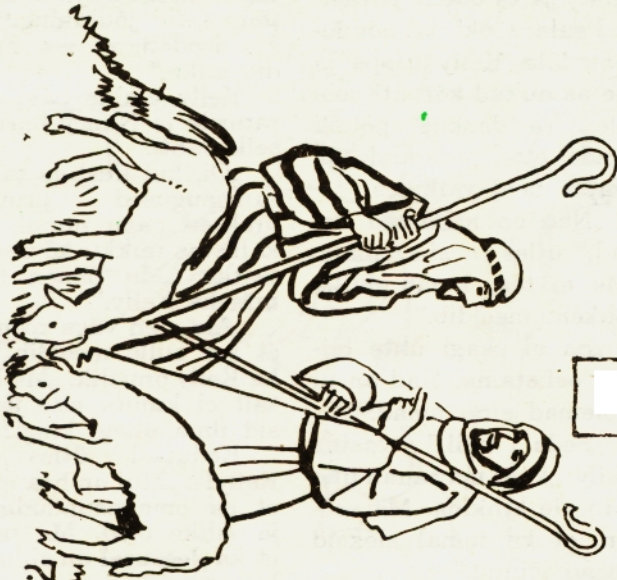

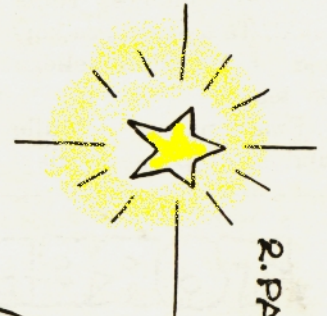
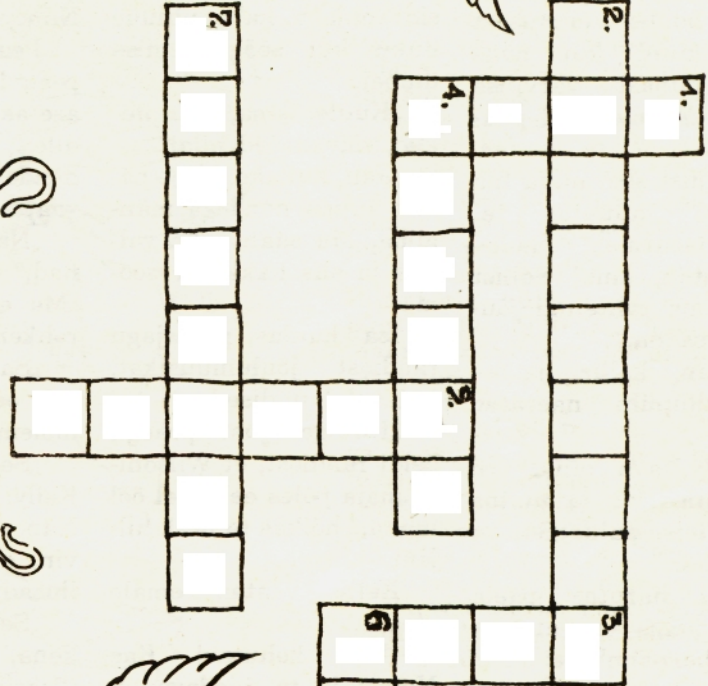
3. ALLA

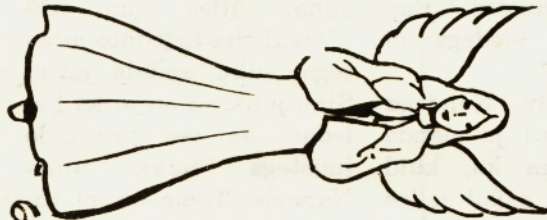
5. ALLA

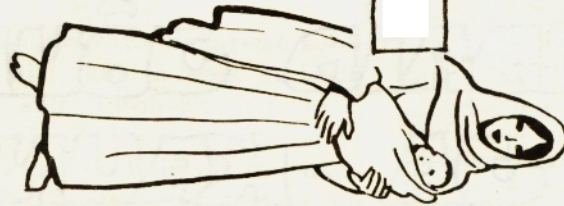
7. PAREMALE

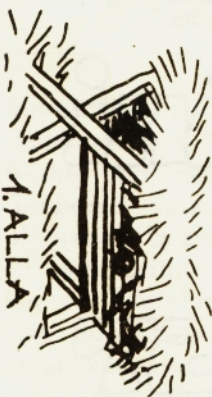
2. PAREMALE

6. PAREMALE

4. PAREMALE

1. ALLA

Väljaandja: SP Adventistide Eesti Liit
Toimetaja: Anne Vahtramäe
Toimetus: EE2400 Tartu, Lille 18
Kontakttelefon: 7 62 82
Trükitud AS TÄHT Võrus
Tellimuse nr. 2375

